

Tlačová správa, 7. september 2023 / Rozšírenie a doplnenie Tlačovej správy z 5. 9. 2023

Výnimočný ročník prináša nové impulzy

Výnimočný ročník prináša so sebou aj výnimočný program plný podujatí a aktivít, ktoré v tomto roku rámujú unikátne jubileum. Z uceleného prehľadu (<https://www.kosicemarathon.com/program/>) je možné vidieť, že doterajšie aktivity a pripravovaný program, vypĺňajúci v podstate celý september, prináša okrem jeho tradičných podôb aj viaceré presahy do nášho kultúrno spoločenského diania. Tie vznikajú aj vďaka mimoriadnemu úsiliu o zhmotnenie unikátneho maratónskeho dedičstva, keď samotní organizátori maratónu i mnohé spolupracujúce inštitúcie investovali do takýchto projektov počas roku 2023 stovky hodín práce i nemálo finančných prostriedkov, vynaložených i mimo organizáciu samotného maratónu.

Spomenúť možno dve pripravované výstavy, o ktorých detailnejšie hovoríme aj na inom mieste, umeleckú inštaláciu Posol mieru, murálnu veľkorozmernú maľbu v centre Košíc, pokračujúce práce na filmovom projekte Petra Kerekesa i nový filmový dokument dokončený v auguste 2023, pripravovanú bronzovú repliku plakety World Athletics Heritage, podporu štafetového behu Košice - Štrasburg či samotný veľký otvárací ceremoniál, ktorý všetkých čaká v predvečer maratónu.

Jubilejná výstava otvorená

Dekády trvajúca kontinuita maratónu v Košiciach poskytuje opakovane dostatok inšpirácii a dôvodov obzrieť sa formou retrospektívnej výstavy do jeho minulosti. Pri okrúhlym výročí, na prahu ktorého stojíme, to samozrejme nemôže byť inak. Výstava 100 rokov maratónu v Košiciach nachádza strechu nad hlavou v budove, ktorá stojí na dnes neprehliadnuteľnej adrese. V budove Východoslovenského múzea na Námestí maratónu mieru. Táto inštitúcia zhromaždila postupne viac než 4000 dobových exponátov, písomností, tlačovín a artefaktov. Tie, doplnené o ďalšie zaujímavé predmety a fotografie z vlastných archívov MMM a tiež o nový prierezový filmový dokument, vytvoria ucelený pohľad na míľniky, presahy a príbehy najstaršieho maratónu v Európe.

A chýbať nebude ani symbolický Pylón storočia. Na ňom sú po prvýkrát v ucelenej forme v abecednom poradí zachytené mená všetkých bežcov, ktorí od roku 1924 až do roku 2022 zdolali v Košiciach maratónsku trať.

Výstava pripravená v spolupráci odborníkov z Východoslovenského múzea, Maratónskeho klubu Košice a Progress Promotion Košice vznikla s podporou Košického samosprávneho kraja, ktorý je zároveň zriaďovateľom tohto, dnes jedného z najstarších múzeí na Slovensku. Slávnostná vernisáž sa uskutoční 7. septembra o 17.00 hodine a záujemcovia si budú môcť výstavu pozrieť až do 11. novembra 2023.

Unikátne stopky

Do zbierkového fondu maratónu pribudne po skončení jeho 100. ročníka vzácny exponát. Historické stopky, používané od roku 1930, ktoré vtedajší organizátori zakúpili v hodinárstve Wilnrotter na Hlavnej ulici č. 12. Ich vlastníkom bol dlhoročný športový nadšenec, rozhodca a časomerač Oto Lewith, neskôr jeho syn Rudolf, ktorý v otcovej práci pri maratóne ďalej pokračoval.

Obstaranie a používanie na tú dobu vsuktu moderného prístroja bolo dôkazom o snahe vtedajších organizátorov všemožne skvalitňovať podmienky pre priebeh pretekov, ktoré už po prvých rokoch od svojho vzniku veľmi rýchlo nadobúdali medzinárodnú prestíž.

Stopky slúžili po dlhé desaťročia, a až do roku 1981 spoľahlivo odrátavali čas všetkým bežcom, medzi nimi aj svetovo známym olympionikom, akými boli Juan Carlos Zabala, Abebe Bikila, Waldemar Cierpinski, no i mnohým ďalším bežeckým hviezdám postupne štartujúcim v Košiciach. Osud samotných stopiek bol po emigrácii Rudolfa Lewitha do Austrálie a násilnom vypratani jeho košického bytu nejasný. Našli sa takpovediac na smetisku a po dlhých rokoch boli, aj zhodou viacerých náhod, vrátené späť pôvodnému majiteľovi. Zásuvku v Melbourne však teraz definitívne opúšťajú a vracajú sa do Košíc, aby v muzeálnej expozícii dokumentovali mnohé príbehy tohto maratónu.

Jedným z pamätných dní sa v tejto súvislosti stal i 28. október 1931, keď stopky odmerali nový traťový rekord Argentínčana Zabalu, neskoršieho olympijského víťaza z Los Angeles. O kvalite vtedy dosiahnutého času 2:33:19 svedčí aj fakt, že Zabalov traťový rekord ostal neprekonaný ďalších 19 rokov. Než stopky definitívne zastanú a ocitnú sa vo vitríne expozície, budú ešte raz symbolický spustené. Netreba dlho hádať kedy. Stane sa tak súčasne s výstrelom štartéra, ktorý pošle v nedeľu 1. októbra na trať 100. ročníka Medzinárodného maratónu mieru tisíce bežcov z celého sveta. A čo napokon odmerajú? Nechajme sa prekvapiť.

Okrem maratónskeho expresu aj historický vláčik

Organizátori už informovali o vypravení Maratónskeho expresu, ktorý v sobotu 30. septembra dovezie bežcov z Bratislavy a z celého Slovenska na maratón do Košíc.

Ešte predtým sa však na cestu vydá iný vlak, skôr teda vláčik. Už tradičná udalosť, keď priaznivci maratónu, rodiny s deťmi i turisti smerujú do Turne, k miestu prvého štartu v roku 1924, je na programe v sobotu 16. septembra. Kto chce byť pri tom, veľa sa dozvedieť o počiatkoch maratónu, o histórii železníc, či obdivovať prírodu Zádielskej doliny, ten využije túto možnosť a ráno o 8.35 vyrazí spolu s ostatnými nadšencami za týmito objavmi. Organizátorom tejto sprievodnej aktivity MMM je Detská železnica Košice a viac detailov o programe sa dozviete tu

<https://www.detskazeleznica.sk/--6-617-maratonsky-vlak>

Košice – Štrasburg Charity Run

Najstarší maratón v Európe sa v roku svojho jubilea predstaví i v sídle Európskeho parlamentu v Štrasburgu. Vo štvrtok 12. septembra bude v jeho priestoroch otvorená výstava mapujúca mílniky tohto podujatia, ktoré je vo viacerých prípadoch spojené i s dejinnými udalosťami uplynulého storočia na starom kontinente.

Význam dôležitých posolstiev, presahov a spoločných hodnôt podčiarkuje i štafetový beh, ktorý bol v nedeľu 3. septembra odštartovaný v Košiciach. Dvanásť bežcov zoskupených okolo katolíckeho farára Petra Gombitu, ktorý stál za podobnými sólovými alebo skupinovými behmi aj v minulosti, zdolá trať dlhú 1 291 kilometrov za 9 dní. V zostave nájdeme okrem spomínaného Petra Gombitu viaceré zaujímavé tváre vrátane dvoch 75 ročných veteránov. Petra Poláka, ktorý sa 1. októbra pokúsi už o svoj 47. úspešný štart na MMM a tiež rovnako starého Štefana Zuberníka. Ten sa ako bezdomovec dostal do Oázy v Bernátovciach a práve beh sa stal pre neho jednou z foriem terapie a návratu k dôstojnému životu. Projekt nadväzuje aj na doterajšie Behy za chudobných a okrem demonštrácie hodnôt jubiliujúceho maratónu chce i touto cestou upozorniť na potreby ľudí žijúcich v núdzi.

Štafetový beh vedie cez Slovensko, Rakúsko a Nemecko až do samotného Štrasburgu, pričom v Bratislave by sa bežci mali objaviť tesne pred opustením nášho územia v stredu 6. septembra okolo 18.00 hod. Viac o členoch štafety, trase a časovom itinerári nájdete tu:

<https://new.oaza-nadej.org/charity-run-kosice-strasburg/>

Enormný záujem

Dávno predtým, než sa začali jednotlivé časti programu naplňovať, museli organizátori ukončiť iný dôležitý proces. Predpokladaný záujem o štart na jubilejnom 100. ročníku MMM prekročil všetky očakávania. Registrácia otvorená 1. decembra 2022 musela byť v podstate ukončená 31. marca 2023, teda po 4 mesiacoch. Limity a kvóty boli síce postupne niekoľkokrát navýšené až na celkový počet 17 000 účastníkov, avšak ďalším požiadavkám už organizátori nemohli vyhovieť. Zásadným dôvodom je celková infraštruktúra mesta, ubytovacie kapacity ale i priepustnosť trate a jednotlivých zón pretekov. Počty bežcov v Košiciach dosahujú alebo aj prekračujú čísla, ktoré poznáme z oveľa väčších miest akými sú Praha, Krakov, Varšava či Mníchov. Skoré zastavenie registrácie znamenalo aj to, že mnohé pripravované kampane, najmä tie v zahraničí, sa v plnej miere ani nestihli realizovať.

K 7. septembru 2023 sú počty registrovaných bežcov nasledovné:

	Maratón	Polmaratón	Magna maratón 4x1/4	Inline	Hnadbike	Minimaratón U.S.Steel Family Run	SPOLU
Muži	4199	3821	1250	174	17	1663	11124
Ženy	823	1965	985	109	4	1821	5707
SPOLU	5022	5786	2235	283	21	3484	16831

Okrem celkového počtu bežcov sa zásadne zmenila aj ich štruktúra, a to najmä v samotnom Maratóne. Je zrejme, že jubilejný ročník láka v tejto disciplíne tak nováčikov – prvo bežcov, ako aj bežcov zo zahraničia, a i preto je v tejto kráľovskej disciplíne nárast bežcov oproti rokom minulým temer trojnásobný. A to ešte časť registrovaných bežcov využila možnosť zmeniť do 15. augusta svoju pôvodnú registráciu a prehlásili sa na polovičnú vzdialenosť. Ženy dosahujú celkový podiel 34%, v samotnom maratóne potom 16,5%, čo znamená postupné približovanie sa k európskemu priemeru. Zastúpenie na štarte má 59 krajín. Po Slovensku obsadilo najvyššie priečky v počtoch Poľsko, Česko, Maďarsko, Francúzsko, Nemecko, Srbsko a Veľká Británia.

Jedenásť zlatých medailí

História Medzinárodného maratónu mieru je úzko spojená s ideami olympizmu. Ako je známe, i prvý impulz vedúci k jeho vzniku sa zrodil na olympiáde, tej v roku 1924 v Paríži.

Do Košíc zavítalo v minulosti viacero maratónskych olympijských šampiónov a zlatí olympionici nebudú v Košiciach chýbať ani pri oslavách storočnice. Na trati sa tak predstaví aj unikátna štafeta zostavená z držiteľov celkovo 10 zlatých a 1 bronzovej olympijskej medaily. Tú jedenástu zlatú do Košíc prináša Matej Tóth, ktorý sa, ako je už dlhšiu dobu známe, rozhodol premiérovu zdolať celú maratónsku vzdialenosť. Priblížme si teda detailnejšie zostavu týchto excelentných športovcov, ktorí do Košíc prichádzajú i na pozvanie a s podporou Slovenského olympijského a športového výboru.

Poliak **Robert Korzeniowski** je právom považovaný za najlepšieho chodca atletickej histórie. Svedčí o tom najmä zisk štyroch zlatých olympijských medailí. V Atlante, Sydney a Aténach zvíťazil v pretekoch na 50 km a v Austrálii pridal v roku 2000 prvenstvo i na trati dlhej 20 km. Celkovo trikrát sa tešil i z titulu majstra sveta a dve prvé riečky si vybojoval aj na atletických majstrovstvách Európy.

Anastasia Kuzminová je jednou z najúspešnejších športovkyň slovenskej histórie. Na zimných olympijských hrách získala postupne vo Vancouveri, Soči a Pchjongjangu tri zlaté medaily, dve v rýchlostných pretekoch a jednu v pretekoch s hromadným štartom. Na týchto hrách si vybojovala i ďalšie tri cenné kovy a v roku 2019 získala v Östersunde zlato na majstrovstvách sveta v šprinte na 7,5 km.

Gabriella Szabóová je maďarská rýchlostná kanoistka, ktorá sa tomuto športu venovala súťažne od roku 2000. Popri mnohých medailových úspechoch zo svetových šampionátov je tiež držiteľkou troch zlatých olympijských medailí. Prvú si vybojovala v Londýne v roku 2012 v disciplíne K4 na 500 m. Na rovnakej vzdialenosti potom získala dve zlatá i na hrách v Riu a to v disciplínach K2 i K4.

Martin Koukal je český bežec na lyžiach, ktorý získal na majstrovstvách sveta vo Val di Fiemme v roku 2003 zlatú medailu v behu na 50 km. V roku 2010 bol členom štafetového družstva, ktoré si na olympijských hrách vo Vancouveri vybojovalo bronzovú medailu v behu na 4 x 10 km. Martin Koukal súťažil celkovo na 5 olympijských hrách i na 5 svetových šampionátoch v bežeckom lyžovaní.

V najbližších dňoch dôjde k upresňovaniu príchodov jednotlivých olympionikov do Košíc a tiež k rozhodnutiu, ako si títo vynikajúci športovci medzi sebou podelia jednotlivé úseky štafetového behu. Súperov nebudú mať málo, celkovo sa v tejto disciplíne predstaví viac ako 2200 bežcov v 550 tímoch.

Ako do Košíc?

Možností je mnoho. Touto témou sa už určite zaoberali najmä tí, ktorí to majú na východ Slovenska skutočne ďaleko. K nim patria najmä bežci z Austrálie, Japonska, Číny či Južnej Afriky, no i tí domáci už musia začať premýšľať a svoju cestu plánovať. Myslí sa ja na to. Pre tých, ktorí sú zo vzdialenejších častí Slovenska je tu možnosť využiť na cestu špeciálny vlak určený pre všetkých bežcov, ich fanúšikov, nadšencov behu, ako aj pre tých, ktorí preferujú ekologickú verejnú dopravu. Maratónsky expres, vypravený aj vďaka finančnej podpore Košického samosprávneho kraja a v spolupráci s organizáciou Košice Región Turizmus, sa na cestu vydá z bratislavskej hlavnej stanice v sobotu 30. septembra o 09:12 hod. a pôjde po severnej trase s možnosťou nástupu a výstupu v Bratislave, Trnave, Trenčíne, Žiline, Liptovskom Mikuláši a Košiciach. Po slávnostnom vyhlásení výsledkov maratónu a po jeho ukončení sa Maratónsky expres v nedeľu 1. októbra vydá na spiatočnú cestu zo železničnej stanice v Košiciach o 15:50 hod. Počas cesty z Bratislavy do Košíc bude k dispozícii rovnako ako v roku 2019 párty vozeň, v ktorom sa uskutoční zaujímavý sprievodný program. Jeho protagonistami budú tréner, expert, motivátor a prevádzkovateľ bežeckej školy Miloš Škorpil, výživová poradkyňa, certifikovaná trénerka a bývalá výborná basketbalistka Veronika Hanáková a tiež jeden z nestorov slovenského maratónu, Viliam Novák, ktorý si opakovane vyskúšal trate oboch najstarších maratónov na svete, v Bostone i v Košiciach. Už len dodáme, že týchto renomovaných hostí sme na cestu do Košíc pozvali v spolupráci s portálom Behame.sk.

Tridsiatka najlepších

Ambície organizátorov maratónu v Košiciach každoročne smerujú popri zaistení podmienok pre tisícky hobby bežcov z celého sveta i k príprave pretekov s kvalitným obsadením z pohľadu štartu elitných pretekárov. Po úspešných výsledkoch z roku 2022, znamenajúcich pre Košice 12. miesto v Európskom a 17. miesto vo svetovom rebríčku World Athletics, sú tieto ambície pre rok 2023 rovnako vysoké. V najlepšej 30-ke atlétov, ktorí získavajú status Elite je nasadených i 6 slovenských bežcov, no medzi najväčších favoritov budú patriť už tradične africkí pretekári. Ich zostava bol pred niekoľkými dňami finalizovaná, no treba dodať, že k zmenám môže dôjsť aj v priebehu septembra. Dôvodom sú prebiehajúce výkonnostné testy, ktoré ešte môžu priniesť výmenu bežcov, ktorí nepotvrdia očakávanú pripravenosť.

Celkovú výkonnosť štartového poľa, ktoré sa predstaví v Košiciach dokresľuje i prepočet, ktorý hovorí, že ak by nominovaní bežci zabehli v Košiciach na úrovni svojich osobných rekordov, celkové výsledkové skóre maratónu v Košiciach by predstavovalo hodnotu 9767 bodov oproti hodnote 9585 bodov získaných v tak úspešných pretekoch v roku 2022.

Z početného poľa mien favoritov dnes vyberáme prvé štyri, medzi nimi i mená oboch obhajcov prvenstva z roku 2022. Trojnásobný víťaz MMM už dostal v bežeckej branži prezývku Mr Košice. Na jesenný štart na Slovensku sa dokáže zakaždým až obdivuhodne pripraviť a poraziť napokon i bežcov s kvalitnejšími časmi.

Reuben KERIO (KEN, 1994)

Osobný rekord

2:07:00, Eindhoven 2019, 2. miesto

2:07:16, Košice 2022, 1. miesto

2:07:18, Košice 2021, 1. miesto

2:08:12, Košice 2017, 1. miesto

2:15:20, Kodaň 2023, 11. miesto

Aychew BANTIE (ETH, 1995)

Osobný rekord

2:06:23, Praha 2019, 2. miesto

2:06:23, Dubaj 2020, 7. miesto

2:07:19, Košice 2022, 2. miesto

2:11:53, Bombaj 2023, 6. miesto

Margaret AGAI (KEN, 1988)

Osobný rekord

2:23:28, Tägu 2013, 1. miesto

2:24:04, Košice 2022, 1. miesto

2:24:30, Soul 2018, 3. miesto

2:25:52, Soul 2017, 1. miesto

Ayantu KUMELA (ETH, 1996)

Osobný rekord

2:24:29, Košice 2022, 2. miesto

2:24:35, Košice 2021, 1. miesto

2:25:00, Barcelona 2022, 2. miesto

2:31:11, Bombaj 2023, 8. miesto

Ako dopadnú slovenskí bežci?

To sa dozvieme až v nedeľu 1. októbra. Šesť z nich nasadili organizátori do skupiny Elite a ako novinka vzniká osobitný sektor Semi-Elite, z ktorého odštartujú bežci so štartovnými číslami 31-100. Do tejto skupiny sa napokon po výbere dostali muži s časmi do 2:45 resp. ženy do 3:00. To súčasne potvrdzuje očakávané skvalitnenie v tejto časti štartového poľa.

Do skupiny Elite boli teda nasadení obaja poslední majstri Slovenska - Marián Zimmermann (2:28:19) a Ivana Lišková (2:54:20) a ďalej Lucia Vlčáková (2:47:34), Marek Hladík (2:22:44), Taras Ivaniuta (2:22:23) a Matúš Hujsa (2:24:55).

Celkovo je do súťaže o tituly majstrov Slovenska za rok 2023 prihlásených predbežne 162 mužov a 47 žien.

Program 100. ročníka MMM

ŠTVRTOK, 7. SEPTEMBER 2023

17.00 Vernisáž výstavy Storočie maratónu v Košiciach
Východoslovenské múzeum, Košice

UTOROK, 12. SEPTEMBER 2023

14.00 Dobeh charitatívnej štafety do Štrasburgu
18.00 Storočie maratónu v Košice
Prezentácia v sídle Európskeho parlamentu, Štrasburg

SOBOTA, 16. SEPTEMBER 2023

8.30 Vypravenie historického vlaku do Turne nad Bodvou k miestu prvého štartu maratónu
Košice, Turňa nad Bodvou

PIATOK, 22. SEPTEMBER 2023

- 15.00 Položenie kytice kvetov na hroby významných osobností maratónu
Verejný cintorín, Košice

PIATOK, 29. SEPTEMBER 2023

- 10.00 Vydávanie štartových čísel, Expo MMM
Program, prezentácie, prednášky do 19.00
Expo MMM, Kasárne Kulturpark, Košice
- 15.00 Predstavenie hostí a favoritov MMM, akreditácia médií
Hotel DoubleTree by Hilton, Košice

SOBOTA, 30. SEPTEMBER 2023

- 09.00 Vydávanie štartových čísel, Expo MMM
Program, prezentácie, prednášky do 20.00
Expo MMM
- 10.00 Vodácky maratón
Malá Lodina
- 10.30 Diamantový klub MMM – stretnutie členov klubu
Expo MMM
- 11.00 Predstavenie a autogramiáda favoritov MMM 2023
Expo MMM
- 14.00 Predstavenie skupiny vodičov MMM 2023
Expo MMM
- 16.00 Štart U. S. Steel Family Run – Minimaratón
Hlavná ulica, Košice
- 17.30 Otvárací ceremoniál a zapálenie maratónskeho ohňa
Námestie Maratónu mieru, Košice

NEDEĽA, 1. OKTÓBER 2023

- 08.40 Oficiálne otvorenie 100. ročníka MMM
Hlavná ulica, Košice
- 09.30 NN Hudobný maratón na trati pretekov

Štart Medzinárodného maratónu mieru

- 08.45 Inline, Handbike a Vozičkári
- 09.00 Maratón,
- 09.00 Magna maratón 4x ¼
- 10:30 Polmaratón

Víťazi a ceremoniály

- 11.00 Očakávanie víťazov maratónu
- 11.30 Slávnostné ceremoniály vyhlasovania víťazov
- 15.00 Koniec pretekov 100. ročníka MMM